

Innehåll

Kontakter	1
Nyheter från Klinisk kemi	2
S-TPO-ak - ändrade svarsrutiner för barn	2
Nytt referensintervall för P-Ammoniumjon	2
Begränsad möjlighet att efterbeställa S-Bilirubin	3
Nya analyser i venöst navelsträngsblod	3
Analys av Ledv-Protein avvecklas	3
Analys av Perikard-Albumin avvecklas	4
Nyheter från Klinisk mikrobiologi	5
Fler externa analyser beställs och svaras i Cosmic	5
Förändring av provmaterial vid beställning av bakterie- och svamp-DNA (16S, ITS), sekvensering	5
Schistosoma hematobium i urin ny lokal analys	6
Svampodling av biopsier och sterila punktat upphör att skickas till externt lab	6

Kontakter

Kundservice Laboratoriemedicin

021-17 35 50

laboratoriemedicin@regionvastmanland.se

Nyheter från Klinisk kemi

S-TPO-ak - ändrade svarsrutiner för barn

Från och med 1 september 2026 kommer provsvar som ligger över cut-off (<20 kIE/L) att patologmarkeras på barn, trots att denna cut-off i första hand gäller för vuxna (den är framtagen på en population av vuxna individer). En automatisk analyskommentar som informerar om att referensintervallet gäller för vuxna kommer att läggas in på alla provsvar på barn <18 år.

Bakgrunden till förändringen är att vi vill minska risken att avvikande provsvar missas p.g.a. avsaknad av patologmarkering i labblistan. Förändringen har genomförts i samråd med Barnkliniken i Västerås.

Mattias Karlman
Överläkare, MLA, Klinisk kemi

Anna-Lena Hansson
Processledare Immunkemi

Nytt referensintervall för P-Ammoniumjon

Från och med den 9 september 2026 införs ett nytt referensintervall för P-Ammoniumjon hos vuxna.

Det tidigare referensintervallet har, genom indirekta statistiska metoder och undersökning av prover från friska frivilliga, visat sig vara för lågt. Det nya referensintervallet är 18–72 $\mu\text{mol/L}$ och baseras på vetenskaplig litteratur samt har verifierats i en västmanländsk population.

Förändringen har diskuterats med de verksamheter som beställer flest analyser av P-Ammoniumjon.

Johan Skogö
Överläkare Klinisk kemi

Susanne Carlsson Lundqvist
Processledare Allmänkemi

Therése Ehrensträhle
Laboratorieingenjör

Begränsad möjlighet att efterbeställa S-Bilirubin

Bilirubin i provrör bryts ner över tid. Nedbrytningens omfattning beror bland annat på hur länge provet förvaras samt på intensiteten och våglängderna hos det ljus som provröret exponeras för.

Efter ombyggnation och byte av belysning på laboratoriet har exponeringen för ljus inom våglängdsområden som kan bryta ner bilirubin ökat. Möjligheten att efterbeställa S-Bilirubin på ett tidigare taget serumprov begränsas därför enligt följande:

- För patienter från ett års ålder kan S-Bilirubin efterbeställas upp till åtta timmar efter ankomst till laboratoriet.
- För barn yngre än ett år medges inte efterbeställning av S-Bilirubin.

Vid behov av bilirubinanalys efter dessa tidsgränser krävs ett nytt prov.

Johan Skogö
Överläkare Klinisk kemi

Susanne Carlsson Lundqvist
Processledare Allmänkemi

Therése Ehrenstråhle
Laboratorieingenjör

Nya analyser i venöst navelsträngsblod

Från och med 9 september kan Hb, retikulocyter och bilirubin i venöst navelsträngsblod beställas i Cosmic.

Svar lämnas utan referensintervall efter dialog med företrädare för barnkliniken.

Johan Skogö
Överläkare Klinisk kemi

Susanne Carlsson Lundqvist
Processledare Allmänkemi

Therése Ehrenstråhle
Laboratorieingenjör

Analys av Ledv-Protein avvecklas

Från och med 2026-09-09 avvecklas möjligheten att beställa Protein i ledvätska (Ledv-Protein).

Analysen saknar i dag en etablerad roll i den kliniska utredningen av ledvätska. Resultatet har ingen vedertagen diagnostisk beslutsgräns och bedöms inte tillföra information som påverkar klinisk diagnostik eller handläggning. Analysen har därför tagits bort ur vårt analysassortiment i samråd med företrädare för ortopedkliniken.

Övriga analyser i ledvätska påverkas inte av förändringen och kan beställas som tidigare.

Johan Skogö
Överläkare Klinisk kemi

Susanne Carlsson Lundqvist
Processledare Allmänkemi

Analys av Perikard-Albumin avvecklas

Från och med 2026-09-09 avvecklas möjligheten att beställa Albumin i perikardvätska (Perikard-Albumin).

Det saknas etablerad klinisk indikation, validerade beslutsgränser och vedertagen metod för att tolka albuminkoncentrationen i perikardvätska. Analysen bedöms därför inte tillföra kliniskt användbar information och tas bort ur vårt analysortiment i samråd med företrädare för kardiologisektionen.

Vid utredning av perikardvätska bör provtagning i stället styras av den kliniska frågeställningen, exempelvis med riktad mikrobiologisk diagnostik och/eller cytologisk undersökning när detta är indicerat.

Johan Skogö
Överläkare Klinisk kemi

Susanne Carlsson Lundqvist
Processledare Allmänkemi

Nyheter från Klinisk mikrobiologi

Fler externa analyser beställs och svaras i Cosmic

Från och med 2026-09-09 sker beställning och rapportering av nedanstående analyser i Cosmic (Mikrobiologifliken):

Parvovirus B19 DNA
Humant herpesvirus 6 DNA
Tetanus antikroppar
Difteri antikroppar
Hepatit D antikroppar
Staphylococcus aureus antikroppar
Pseudomonas antikroppar
Yersinia antikroppar
HIV resistens och subtypning
Trichomonas, odling

Provtagning sker som tidigare [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Analyserna utförs vid externa laboratorier och svarsinmatningen till Cosmic sker manuellt av Laboratoriemedicin, alternativt kvarstår papperssvar för vissa analyser. Vi arbetar kontinuerligt för att digitalisera all svarshantering men detta sker stegvis.

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA

Lena Hedlund
BMA/Objektspecialist IT

Förändring av provmaterial vid beställning av bakterie- och svamp-DNA (16S, ITS), sekvensering

Från och med 2026-09-09 kommer "abscesspunktat" att tas bort som eget provmaterial vid beställning av bakterie- eller svamp-DNA, sekvensering.

Vid beställning av bakterie- eller svamp-DNA, sekvensering på abscesspunktat ska "Övrigt provmaterial" väljas i Cosmic. Ange därefter i remissen att provmaterialet är abscesspunktat.

Förändringen genomförs för att möjliggöra direkt svarsöverföring från analyserande laboratorium.

Anderas Sälléber
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi

Schistosoma hematobium i urin ny lokal analys

Från och med 2026-09-09 utförs mikroskopi avseende Schistosoma hematobium maskägg i urin vid Mikrobiologilaboratoriet Västerås.

Provtagning och beställning sker som tidigare [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling

Svampodling av biopsier och sterila punktat upphör att skickas till externt lab

Från och med 2026-10-01 utförs svampodling av biopsier och punktat vid Mikrobiologilaboratoriet Västerås.

Provtagning och beställning sker som tidigare [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling